

Ne Biri Ne Öteki: Fransa'daki Korkunç Saldırıya Dair

20.10.2020 • Güncel Müdahaleler • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Aşağıdaki yazı, Fransa'daki son gelişmeler üzerine yeni komünizm taraftarı bir okurumuzun web sitemize ilettiği mektubudur. Okurlarımızın dikkatine sunarız.

Bugün Fransa, Paris'in kuzeybatısında yer alan Conflans Sainte-Honorine'de öğrencilerine sınıfta Charlie Hebdo dergisinde yayımlanan Muhammed karikatürlerini göstermesi ile başlayan; öğretmenin "rahatsız olma ihtimaline" karşı sınıftaki Müslüman öğrencilerden sınıfı terk etmeleri yönündeki talebi ve velilerin tepkileriyle büyüyen olay köktendinci bir radikalın bu öğretmeni korkunç bir şekilde katletmesi ile son buldu. Lakin bu öğretmen İslam Devleti ve onlar şahsındaki cihat ile özdeşleştirilen bir şekilde, iğrenç bir şekilde, kafası kesilerek öldürüldü...

Bütün bunlara istinaden kitlelerin, özellikle Fransa'da ama dünyanın dört bir yanında bu vahşete verdikleri tepkinin analiz edilmesi ve olayların "iki miadı dolmuşlar" çerçevesinde analiz edilmesi gerekiyor, bilindiği üzere 2015 Charlie Hebdo saldırılarıyla başlayan "**Je suis Charlie**" (**Ben Charliyeim**) protestoları ile devam eden süreç Fransız halkının, özellikle de orta sınıflarının, polisi alkışladığı, Cumhuriyetin kurucu değerlerine methiyeler düzduğu ve korkmuş bir şekilde korunma için devletin eline baktığı, siyasi kutuplaşmanın ve siyasi sahanın alabildiğine negatif bir şekilde değiştiği bir dönemdi. Nitekim bugün de Fransa'daki bu korkunç saldırıyı takiben pek çok ilerici insanın olay karşısındaki tepkileri ve problemlili düşünüş biçimlerinin de bundan beş yıl öncesinden bir farkı yok.

Özellikle son altı yıldır Fransa içerisinde de yoğunlaşmış bulunan bu çelişki; emperyalist küreselleşme ve yarattığı etkiler ile Cihad yanlısı İslami köktendincilik arasındaki karşıtlığın

karşılıklı olarak güçlenmesi ve emperyalizmin özgün bir çelişkisidir. Bunu biraz inceleyelim.

Bilindiği üzere I. Dünya Savaşı'nın sona ermesi ve Osmanlı İmparatorluğu'nun bu savaşın yenilenlerinden olması ile birlikte, Fransa ve İngiltere emperyalizmi Ortadoğu'yu kendi aralarında paylaştı, yapılan bu paylaşımlar iki emperyalist devlet için farklı nüfuz alanları oluşturuyordu. Ancak bu yeni paylaşımlar ile yoğunlaşan çelişkiler, II. Dünya Savaşı ile birlikte patladı, bunun sonucuysa Fransız ve İngiliz emperyalizmlerinin zayıflamasıyla beraber, tabiri caizse savaşın tek bariz kazanınının ABD olmasıydı. Bu aynı zamanda eski tip kolonyalizmin bitişi ve neo-kolonyal dönemin başlangıcı anlamını da taşımaktaydı. Nitekim Amerikan emperyalizminin dayattığı bu yeni sömürgecilik türü beraberindeki yeni dünya düzeni görünüşte bağımsız gözükse ancak siyasi yapı ve ekonomik açıdan tamamen ABD kontrolünde olacak bir Üçüncü Dünya anlamını taşımaktaydı.

Bu süreç özellikle de 1950'ler itibariyle başka bir boyut kazandı, nitekim Mısır'da Arap milliyetçisi bir rejimi tahkim ederek Süveyş Kanalı'nı millileştiren Nasır ve ideolojisi "Nasırcılık", özellikle bu coğrafyada geniş bir taraftar kitlesi topladı. Günün sonunda, 1967 Savaşında İsrail ordularının Mısır'ı mağlup etmesi ile beraber (bir parantez eklemekte fayda var nitekim İsrail bu süreç içerisinde bölgede ABD emperyalizmi adına hareket eden bir kuvvet haline geldi.) Nasır'ın rejimi ve bölgede kendisine benzeyen seküler eğilimli liderler popülaritelerini yitirdiler. Bunu takip eden on yıllar boyunca dünya arenası negatif bir yönde çok radikal bir değişime uğradı, ve bu süreç içerisinde ABD ve İsrail görece laik muhalefetleri bastırmakla bizatihi uğraşmadıkları zamanlarda objektif olarak onların karşısında yer alan köktendinci güçleri desteklediler.

Çin'de devrimin tersine dönmesi, Sovyet sosyal-emperyalizminin yıkılmasıyla beraber tek kutuplu hale gelen dünya, 1970'lerde İran'da köktendincilerin iktidarı ele geçirmeleri, Afganistan'daki Sovyet işgaline karşı "mücahitlerin" desteklenmeleri, Endonezya'da CIA destekli gerçekleşen askeri darbe ve onu takiben gelişen İslami köktendincilik bu dönemin büyük ölçüde panoramasını sunmaktadır. Okurun dikkatini çektiyse burada bahsi geçen ülkeler özellikle son yıllarda İslami köktendinciliğin inanılmaz ölçüde taraftar kitlesi bulduğu, faaliyet yürüttüğü ülkeler ve bölgelerdir. Nitekim Ortadoğu'nun pek çok ülkesi de dahil olmak üzere, Mısır, Filistin ve Endonezya'da yaşananlar **devrimci ve komünist güçlerde dahil olmak**

üzere görece daha seküler güçleri zayıflatmak ve İslami köktendinciliği güçlendirmek için bahsettiğimiz ekonomik ve sosyal faktörlerle, yukarıdan ve tanınmayan ve/veya yabancı güçlerin dayattığı çalkantı, istikrarsızlık ve hızlı değişimin kaynaklık ettiği siyasi boyutun birleşmesidir. [i]

Köktendinciliğin bu denli yükselişinin objektif olarak itici güçlerinden bir tanesi gözüktüğü üzere bu kurumun gelişerek serpildiği Ortadoğu ve Üçüncü Dünya'da güçlü bir etkisi olan emperyalistlerin siyasi arenada yaptıkları değişimlere, bilinçli politikalarına ve eylemlerine bağlıdır. [1]

Dünyanın Eşitsiz Bölünmesine Başka Bir Perspektiften Bakmak:

Emperyalizmin özgün bir çelişkisi olan iki miadı dolmuşlardan köktendinciliğin gelişmesinin tarihi boyutlarını kısaca ele alabildik, ancak bu tutarlı bir analiz olsa dahi yeterli değildir, olaylara günümüzün koşullarından da yaklaşmak bir o kadar önemlidir. O halde Bob Avakian'ın *Tüm Tanrılardan Kurtulun!* eserinden yerinde bir alıntı yapalım:

Bugünkü koşulların en ayırt edici özellikleri arasında küreselleşmede görüleni kapitalist-emperyalist sistemin egemen olduğu bir dünyada kapitalist birikim sürecinin hızlanmasına bağlı sıçramalar bulunmaktadır. Bu, muazzam sayıda insanın yaşamında önemli ve çoğunlukla dramatik değişikliklere yol açmış, geleneksel ilişkileri ve gelenekleri büyük ölçüde zayıflatmıştır. Burada, bu sıçramaların Üçüncü Dünyadaki, yani Afrika, Latin Amerika, Asya ve Ortadoğu ülkelerindeki etkilerini ve köktendinciliğin hali hazırda bu ülkelerde görülen gelişmesine nasıl katkıda bulunduğunu ele alacağım.

Üçüncü Dünya'nın her yerinde milyonlarca insan her yıl çok baskıcı şartlar altında kıt kanaat geçinmeye çalışarak yaşadığı tarım alanlarından uzaklaştırılıp, kıt kanaat bile geçinmelerine izin vermeyen kentlere gitmek zorunda bırakılıyor. Kentlerde çoğunlukla kent merkezlerinin çevresinde halka halka büyüyen gecekondu mahallelerine tıkılıyorlar. Tarihte ilk kez dünya nüfusunun yarısının durmaksızın büyüyen bu muazzam gecekondu kentlerinde yaşadığı görülüyor.

Kendi geleneksel koşullarından ve geleneksel baskı ve sömürü biçimlerinden kopan insan kitleleri kendilerini hiç güvende hissetmedikleri değişken bir yaşamın içine atılıyor. Toplumla bütünleşemiyor, toplumun ekonomik, sosyal dokusuna ve işleyişine herhangi bir biçimde "eklemlenemiyorlar". Bu Üçüncü Dünya ülkelerinin çoğunda kentlerde yaşayan insanların çoğunluğu kayıt dışı ekonomide, örneğin küçük ölçekli işportacı veya esnaf olarak veya yeraltında yasadışı işlerde çalışıyor. Pek çok insan önemli ölçüde bu nedenle bu kargaşa ve çalkantının ortasında bir dayanak noktası bulma çabasıyla köktendinciliğe yöneliyorlar.

İlave bir faktör de, Üçüncü Dünya'daki bu muazzam, hızlı değişim ve çalkantıların yabancı emperyalistlerin egemenliği ve sömürsü bağlamında gerçekleşmesi ve emperyalizme ekonomik ve siyasal anlamda bağımlı ve tabi olan "yerel" egemen sınıflarla ilişkilendirilmesidir.

[ii]

Burada çok akut bir şekilde ifadesini bulan bu çelişkili ilişkiler bütünü spesifik bir coğrafyadan ziyade ifadesini olduğu gibi emperyalist ülkelerin kalbinde de bulmaktadır. Bugün ne Paris'in, ne Brüksel'in ne de Londra'nın periferlerinde yoğunlaşan ve serpilerek İslami köktendincilik bu çelişkili ilişkiler bütününden daha fazlasını ifade etmemektedir. Bütün bunlara karşılık, üzerinde durulması gereken bir diğer konu ise Fransa özelinde ilericilerin ve devrimcilerin birer sosyal-şoven haline dönüştükleri Cumhuriyet meselesidir.

Hangi Cumhuriyet? Çelişkileri Gör(e)memek

Dar bir küçük burjuva düşünüş kalıbı ile fenomenlere ve çelişkilere yaklaşmak, bunları anlayamamak genelde kolay olandır, nitekim her seferinde sosyal-şovenlerin içerisine düştükleri çukurda bu küçük burjuva düşünüş kalıplarıdır. Burada öncelikle şu kısa ama can alıcı önemdeki cümleyi tekrar edelim: **Köktendinciliğin şu veya bu türü de dahil, insanların dine derinden bağlı olduğunu ciddiye almamak onları hor görmek demektir; bu tür inançların peşine takılmış insanlarla birlikte, onları bundan vazgeçirmek için mücadeleyi reddetmek ise kitleleri hor görmenin dışavurumudur.** [iii]

Dar kafalı sosyal şovenlerimiz ve düşünmekten pek aciz olan küçük burjuva düşünürlerimizin arkasına sığındıkları "laik" Fransız Cumhuriyeti ve onun değerlerinin hangi birinden başlasak

bilemiyoruz lakin Fransız emperyalizminin insanlık suçları defteri bir hayli kabarık olmasının yanında her geçen gün kabarmaya da devam ediyor! Vietnam'dan, Kuzey Afrika'ya, Ortadoğu'ya kadar Fransız emperyalizminin ellerinde milyonların kanı, milyonların süper sömürsü ve çıgıllıkları vardır, bir zamanlar dünyanın yüzde sekizini kendisine tabi kılmış bu emperyalist gücün kendi doğası, miadı dolmuş olan bu emperyalizmin yansıttığı düşünce yapılarının bütünü dar kafalı küçük burjuva zihinlerin sınırlarına fazla gelmekte olabilir, ancak objektif olalım, köktendincilik ilkel baskı ve sömürü zincirlerinin en köhnemişleriyle beraber kitlelerin üzerinde azgın bir cellat misali saldırganlaşsa dahi Fransız emperyalizminin de dünyanın emperyalist devletlerinin de işlediği insanlık suçlarının eline su dökemez! Bu objektif bir hakikattir.

Fransız emperyalizminin temsil edeceği ve edebileceği şey kitlelerin özgür ifadesi değildir ancak küresel şirketleriyle ilik ilik sömürdüğü Üçüncü Dünya ülkeleridir, kendi anavatanında "uygarlığın" kırbacını şaklattığı göçmenleridir, mültecileridir. Fransız emperyalizmi kitleler adına pozitif olan hiçbir şeyi temsil etmedi ve etmeyecektir de! Bugün çok bariz olan bir başka hakikat ise şudur, iki miadı dolmuşlardan herhangi birisini seçmek- köhnemiş emperyalizm veya köktendincilik- sadece bir diğerini güçlendirir. Bu birbirini besleyen bir süreçtir, miadı dolmuşlardan birisini seçmek bugün devrimci bir komünistin tutumu olamayacağı gibi, zulümsüz ve baskısız bir dünya arzulayan herhangi birisinin de tutumu olamaz.

Başka Bir Yolu Ortaya Koymak, İhtiyacımız Olan Nedir?

Yazımızda da değindiğimiz gibi Bob Avakian'ın mimarı olduğu yeni komünizmin savunucuları, devrimci komünistler olarak olaylara materyalist bir bazda yaklaşıyor ve iki miadı dolmuşlar arasında bir seçim yapmayı reddediyoruz. Bu iki aşağılık gücün de birbirlerini güçlendirdiklerini ortaya koyuyor ve sömürsüz, baskısız bir dünya arzulayan herkesin aynı ilkeler etrafında birleşmesi için mücadelemizi derinleştiriyoruz.

Bugün insanlığın ihtiyacı olan Fransız emperyalizminin "Özgürlük-Eşitlik-Kardeşlik" soslu talancı ve baskıcı değerleri değil, *yeni komünizmdir*. Bugün kitlelerin en temel ihtiyaçlarına olduğu kadar bütün bir kurtuluş mücadelesinin temel direği olacak olan da cumhuriyetin değerleri değil, *yeni komünizmdir*.

Bugün iki miadı dolmuşların ötesinde bir dünyaya geçebilmek ve kitlelerin bütün prangalarını parçalayabilmesi için ihtiyacımız olan Bob Avakian'ın mimarı olduğu yeni komünizmin temelinde *gerçek bir komünist devrimdir!*

---

[i] Tüm Tanrılardan Kurtulun, Bob Avakian, çv. Neşenur Domaniç, El Yayınları, 2014

[ii]Tüm Tanrılardan Kurtulun, Bob Avakian, çv. Neşenur Domaniç, El Yayınları, 2014

[iii]Tüm Tanrılardan Kurtulun, Bob Avakian, çv. Neşenur Domaniç, El Yayınları, 2014

Kazanılacak Dünya Haber Servisi'nde yer alan Fransa'daki ilgili gelişmelere yönelik önceki yazılarımıza ulaşmak için:

- <http://yenikomunizm.com/paris-saldirilari-ve-fransa-devletinin-tepkisi-hepsi-katil-bunlarin/>
- <http://yenikomunizm.com/olumcul-alternatifler-arasinda-kapana-sikismislik/>
- <http://yenikomunizm.com/fransa-hunharca-bir-katliam-tehlikeli-bir-ulusal-birlik-ve-olasi-alternatif/>
- <http://yenikomunizm.com/paristeki-ofke-baski-dunyasi-ve-baska-bir-dunyaya-duyulan-buyuk-ihitiyac/>